

ProActief Performance Solutions B.V. neemt u mee, van VAR naar Wet DBA

Inleiding

Voor u ligt de PPS BluePrint: PPS neemt u mee, van VAR naar Wet DBA.

In deze BluePrint gaan wij in op wie wij zijn en wat wij voor u en uw organisatie kunnen betekenen, naar aanleiding van de onduidelijkheid in Nederland rondom de wetswijziging van VAR naar Wet DBA.

Met ingang van 1 mei 2016 is de VAR vervangen door de Wet DBA (Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties), waarbij zelfstandigen en opdrachtgevers moeten gaan werken middels de door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomsten tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Van 1 mei 2016 tot en met 1 mei 2017 geldt de implementatietermijn en zal de Belastingdienst wel toezicht houden, maar geen actieve handhavingsmaatregelen treffen, tenzij er overduidelijk sprake is van een dienstbetrekking. In deze periode hebben de zelfstandigen en opdrachtgevers de tijd om hun werkwijze en opdrachtovereenkomsten aan te passen, voor zover deze nog niet aan de nieuwe wetgeving voldoen.

Inhoud

In deze BluePrint vindt u informatie over:

- Onze expertise
- Achtergrond van de Wet DBA
- Type overeenkomsten
- Verschillende inhuursituaties (direct, tussenkomst)
- De rol van de intermediair

En wordt er antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wanneer is sprake van een dienstbetrekking?
- Wanneer is sprake van een gezagsverhouding?
- Wanneer is een zelfstandige een ondernemer?

Expertise

PPS is een zelfstandig opererende organisatie, gespecialiseerd in het geven van advies en het uitvoeren van projecten voor zowel opdrachtgever als opdrachtnemer in de droge en natte infrastructuur en energietechniek. PPS, haar professionals en partners, leggen de focus op het ontzorgen en ondersteunen van haar opdrachtgevers.

In de aanloopfase naar de nieuwe Wet DBA heeft PPS veelvuldig overleg gevoerd met de Belastingdienst. Een van de uitkomsten van die samenwerking, is een eigen modelovereenkomst waar wij mee werken.

De specialisten van PPS hebben bijgedragen aan het organiseren en inrichten van de processen die het inzetten van zelfstandigen zonder personeel onder de nieuwe wetgeving mogelijk maakt, zodat uw organisatie ook in de toekomst onder vastgelegde voorwaarden, goedgekeurd door de Belastingdienst, gebruik kan blijven maken van de inzet van zelfstandigen (met én zonder personeel), ofwel Zelfstandig Professionals, kortweg ZP'ers.

Dankzij deze inzet, levert PPS de mogelijke wens tot behoud van flexibiliteit en kennis en daarnaast grip op inhuur.

Van VAR naar Wet DBA, maar waarom?

Om als opdrachtgever zekerheid te krijgen over de fiscale en sociaal-zekerheidsrechtelijke status van degene die werkzaamheden voor de opdrachtgever verricht, kon de ZP'er sinds 2005 een VAR-verklaring aanvragen.

Deze VAR heeft ruim 10 jaar uitstekend gefunctioneerd, maar is volgens het Ministerie van Financiën om onder meer onderstaande 4 redenen aan vervanging toe:

- Handhaving De Belastingdienst dient bij de ZP'er te controleren of deze wel degelijk zelfstandig is en of er sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking met zijn opdrachtgever. In Nederland tellen we 800.000 ZP'ers, dit maakt het onmogelijk om te handhaven.
- Risico bij ZP'er In de huidige VAR-systematiek liggen de risico's vooral bij de ZP'er. Indien bij controle van de Belastingdienst achteraf blijkt dat de ZP'er in de feitelijke situatie een (fictieve) dienstbetrekking blijkt te hebben met de opdrachtgever, dient de ZP'er de te veel ontvangen fiscale faciliteiten (waaronder maar niet gelimiteerd door) de starters- en zelfstandigenaftrek terug te betalen.
- Risico bij opdrachtgever Indien de opdrachtgever moedwillig de ZP'er inhurde en er volgens de Belastingdienst van op de hoogte had kunnen zijn dat er sprake was van een (fictieve) dienstbetrekking, zou de opdrachtgever aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de naheffing van loonheffing en premie werknemersverzekeringen.
- Schijnzelfstandigheid De term schijnzelfstandigheid wordt gebruikt indien ZP'ers werkzaamheden uitvoeren onder dezelfde omstandigheden als medewerkers in loondienst.

Over de Wet DBA

De Wet DBA zorgt ervoor dat de opdrachtgever en ZP'er gaan werken met een door de Belastingdienst goedgekeurde opdrachtovereenkomst, waaruit blijkt dat er geen sprake is cq. zal zijn van een (fictieve) dienstbetrekking tussen de opdrachtgever en de ZP'er. Essentieel onderdeel hiervan is, dat er tijdens de daadwerkelijke uitvoering van de opdracht, gewerkt wordt conform deze opdrachtovereenkomst, zodat er definitief geen sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking tussen opdrachtgever en de ZP'er.

Dientengevolge levert dit het volgende op:

- Handhaving Er is door de Belastingdienst aangekondigd dat er controles uitgevoerd gaan worden bij organisaties welke ZP'ers inhuren. Hierbij wordt beoordeeld of de feitelijke situatie overeenkomt met de situatie zoals omschreven in de opdrachtovereenkomst.
- Risicospreiding De controle komt deels bij de opdrachtgever en deels bij de ZP'er te liggen, waardoor het risico voor en door de Belastingdienst wordt gespreid. In elk geval blijft de ZP'er, evenals bij de VAR, aansprakelijk voor het afdragen van onterecht ontvangen ondernemersfaciliteiten en (loon)belastingen. Daarnaast kunnen opdrachtgevers aansprakelijk worden gesteld voor het niet afdragen van loonheffingen en premie werknemersverzekeringen bij een (fictieve) dienstbetrekking van de ZP'er.
- Schijnzelfstandigheid Middels het verleggen van de controle naar de opdrachtgever, wordt het voor de Belastingdienst eenvoudiger om opdrachtgevers aan te pakken die ZP'ers werkzaamheden laten uitvoeren onder dezelfde omstandigheden als medewerkers in loondienst.

Modelovereenkomsten

De Wet DBA zorgt ervoor dat er gewerkt gaat worden met, door de Belastingdienst, goedgekeurde overeenkomsten van opdracht, de modelovereenkomsten. Op dit moment zijn er modelovereenkomsten op drie niveaus, waar zowel opdrachtgever als ZP'er gebruik van kan maken:

- Algemene modelovereenkomsten (openbaar);
- Sectorspecifieke modelovereenkomsten (openbaar);
- Individuele specifieke modelovereenkomsten (vertrouwelijk)

De hierboven genoemde modelovereenkomsten afsluiten is stap 1. Het daadwerkelijk nakomen van deze modelovereenkomsten is stap 2. Indien bij controle van de Belastingdienst bij de opdrachtgever en/of ZP'er blijkt dat er niet conform de afgesloten modelovereenkomst wordt gewerkt, kan de Belastingdienst alsnog een dienstbetrekking vaststellen. Ingeval de Belastingdienst deze conclusie trekt, heeft dit de volgende gevolgen:

- De ZP'er wordt aangemerkt als medewerker van de opdrachtgever, waarna de ZP'er zijn ondernemersfaciliteiten kwijtraakt;
- Opdrachtgever wordt met terugwerkende kracht verplicht gesteld loonheffing en premie werknemersverzekeringen af te dragen voor de betreffende ZP'er;
- De ZP'er heeft recht op een WW-uitkering, alsmede op alle overige rechten die werknemers in Nederland kennen.

Is een modelovereenkomst verplicht?

Nee, het afsluiten van een door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst tussen opdrachtgever en ZP'er is niet verplicht. PPS kiest er echter wel voor om met een individuele specifieke modelovereenkomst te werken met ingang van 1 mei 2016, om eventuele risico's (verder) te beperken.

Een ZP'er kan in de volgende 2 situaties een opdracht uitvoeren bij een opdrachtgever:

- Een opdrachtovereenkomst direct met de opdrachtgever;
- Een opdrachtovereenkomst met een intermediair (zoals PPS), die een opdrachtovereenkomst met de opdrachtgever heeft.

Belangrijke componenten tot het vaststellen van een (fictieve) dienstbetrekking voor de Belastingdienst zijn:

- **Persoonlijke arbeid** Kunnen de werkzaamheden redelijkerwijs ook door een medewerker in loondienst worden verricht (flexibiliteit, kennis & kunde);
- **Beloning** De beloning voor de te verrichten werkzaamheden zal vast zijn en niet gebonden aan de in de opdracht genoemde werkzaamheden;
- **Gezag** De opdrachtgever kan de ZP'er bindende aanwijzingen en instructies geven over het verrichten van de arbeid, op dusdanige wijze dat er sprake is van een 'gezagsverhouding'.

Wel gezagsverhouding	Geen gezagsverhouding
ZP'er is wezenlijk onderdeel van de dagelijkse operationele bedrijfsvoering en bedrijfsprocessen.	ZP'er wordt ingehuurd voor project met 'kop en staart'
ZP'er dient inspanningsverplichting te leveren ('extra handjes')	ZP'er dient resultaatverplichting te leveren
ZP'er moet alle aanwijzingen en instructies van opdrachtgever opvolgen	ZP'er is vrij om zijn werk op zijn manier uit te voeren, evt. instructies zien toe op de opdracht en het resultaat
ZP'er moet werken volgens de richtlijnen van opdrachtgever	ZP'er voert werkzaamheden die in de overeenkomst staan, geheel zelfstandig uit
ZP'er moet doorlopend verantwoording afleggen aan opdrachtgever	Opdrachtgever geeft geen leiding en houdt geen toezicht op werk van ZP'er. Opdrachtgever beoordeelt alleen eindresultaat
ZP'er is verplicht hulpmiddelen en materialen van opdrachtgever te gebruiken en betaalt daar niks voor	ZP'er zorgt zelf voor hulpmiddelen en materialen of betaalt voor gebruik hulpmiddelen/materiaal aan opdrachtgever
Intellectueel eigendom ligt bij de opdrachtgever	Intellectueel eigendom ligt bij de ZP'er
ZP'er draagt geen zorg voor herstelkosten indien resultaat niet voldoet aan overeengekomen eisen	ZP'er neemt herstelkosten voor zijn rekening indien resultaat niet voldoet aan overeengekomen eisen
ZP'er is gebonden aan opdrachtgever of intermediair middels een concurrentie- en/of relatiebeding	ZP'er heeft alle vrijheid te bepalen via welke weg (rechtstreeks met opdrachtgever, via elke gewenst intermediair) hij werkt bij elke opdrachtgever die hij wil
ZP'er is niet aansprakelijk voor alle schade die de opdrachtgever oploopt tijdens uitvoering van werkzaamheden (beroepsaansprakelijkheid)	ZP'er is aansprakelijk voor alle schade die de opdrachtgever oploopt tijdens uitvoering van werkzaamheden

Ook in de situatie waarbij een ZP'er door een opdrachtgever ingehuurd wordt via een intermediair kan sprake zijn van een dienstbetrekking (beloning, arbeid en gezag), zowel een privaatrechtelijke ('echte') dienstbetrekking als een zogenoemde fictieve dienstbetrekking.

Privaatrechtelijke dienstbetrekking

De componenten beloning en persoonlijke arbeid zijn bij een echte dienstbetrekking in de regel vaak van toepassing. De bepaling of er sprake is van een dienstbetrekking hangt dus sterk samen met het aanwezig zijn van een gezagsverhouding tussen de opdrachtgever (niet de intermediair) en de ZP'er. Daarbij geldt nagenoeg hetzelfde als aangegeven in het schema bij 'wel/geen gezagsverhouding'. In deze driehoeksrelatie is met name van belang dat de opdrachtgever geen leiding en toezicht uitoefent op de ZP'er.

Fictieve dienstbetrekking

Wat verder in deze 'driehoek' speelt, is de mogelijke aanwezigheid van een fictieve dienstbetrekking voor tussenkomstsituaties. Uitgaande van de situatie dat de opdrachtgever, intermediair en ZP'er de toepasselijkheid van deze fictieve dienstbetrekking willen voorkomen, is van belang dat duidelijk is dat de ZP'er werkzaamheden verricht als zelfstandige cq. ondernemer. De intermediair mag redelijkerwijs aannemen (bewijsvermoeden) dat hiervan sprake is als wordt vastgelegd, in aanvulling op de afgesloten overeenkomst de volgende gegevens van de ZP'er:

- Uittreksel Kamer van Koophandel
- BTW nummer

En afspraken heeft gemaakt over:

- De aansprakelijkheid van de ZP'er jegens de opdrachtgever dientengevolge de uitvoering van de opdracht;
- Geen onredelijke beperking middels een concurrentie- of relatiebeding;
- Geen beperking in het verwerven van andere opdrachten gedurende de looptijd van de opdracht;

Indien de Belastingdienst beoordeelt dat er daadwerkelijk sprake is van een echte of een fictieve dienstbetrekking, wordt de intermediair door de Belastingdienst aangemerkt als zijnde 'werkgever' en krijgt de intermediair een naheffing van loonheffing en premie werknemersverzekeringen. De intermediair neemt in deze situatie feitelijk gezien het risico volledig over van de inhurende organisatie, de opdrachtgever.

Ondernemerschap

De ZP'er kan zich afvragen of hij/zij daadwerkelijk ondernemer is voor de Belastingdienst, door de volgende vragen te beantwoorden:

- Ben ik aansprakelijk voor de schulden van mijn bedrijf?
- Loop ik het risico dat opdrachtgevers niet betalen?
- Loop ik financieel risico als ik het werk niet conform de overeenkomst uitvoer?
- Voer ik opdrachten uit voor meer dan één opdrachtgever per jaar?
- Investeer ik jaarlijks meer dan 1225 uren aan mijn onderneming?
- Verricht ik financiële investeringen in mijn bedrijf?
- Investeer ik in de ontwikkeling van mijzelf en mijn bedrijf?
- Heb ik een beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering?
- Heb ik een arbeidsongeschiktheidsverzekering?
- Verricht ik acquisitie en marketing om opdrachten te verwerven?

Ingeval de ZP'er op het merendeel van bovenstaande vragen 'ja' kan antwoorden, kan de ZP'er, de intermediair en de opdrachtgever stellen dat er sprake is van een ondernemer. Het is echter zaak om deze componenten continu te blijven monitoren.

Bovengenoemde heeft op 2 verschillende manieren een rol:

- Het mogen toepassen van ondernemersfaciliteiten in de inkomstenbelasting (bv. zelfstandigenaftrek);
- Het kunnen vaststellen dat fictieve dienstbetrekking voor tussenkomst niet aanwezig is.

ProActief oplossen!

Wat betekenen wij als PPS voor u als ZP'er of als opdrachtgever?

Wij hebben een dossierscan ontwikkeld welke het mogelijk maakt om het risicoprofiel van uw huidige ZP'er-bestand te laten toetsen. Deze scan geeft u inzage in de verschillende risico's en de mate van risico die u loopt bij de inzet van (oneigenlijke) ZP'ers.

Indien de ZP'er wordt beoordeeld als ZP'er, kan deze als zodanig gecontracteerd worden. Doorstaat de ZP'er de scan niet, dan zijn er nog diverse alternatieven mogelijk voordat de ZP'er moet worden vervangen door een ZP'er die wel aan de eisen voldoet. Uiteraard voorziet de dienstverlening van PPS in een oplossing voor elk van deze alternatieven.

PPS beschikt over een 3-tal faciliterende oplossingen voor zowel de ZP'er als opdrachtgever.

Onderstaand treft u een kort overzicht, waarbij in een notendop wordt weergegeven wat wij voor u betekenen.

Dossierscan

ProActief Basis	ProActief Plus	ProActief Professional
		
Screening	Screening	Screening
Administratie / Facturatie	Beoordeling opdracht	Beoordeling opdracht
	Periodieke audit	Modelovereenkomst
	Administratie / Facturatie	Periodieke audit
		Administratie / Facturatie

Onze aanpak is te allen tijde maatwerk, wij lichten onze expertise graag toe in een persoonlijk gesprek.

Contact

Mocht u naar aanleiding van de inhoud van deze BluePrint en/of kennis van PPS nog vragen hebben, dan vernemen wij deze graag. Wij maken graag een afspraak met u om u als ZP'er of opdrachtgever te voorzien van informatie op maat. U kunt contact met ons opnemen via +31 (0) 488 41 26 05 of info@pps-nederland.nl